

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Invitare de abonament.

Cu 1 Ianuarie st. v. «Foaia Poporului» a intrat în al patrulea an al vieții sale. Ne luăm prin aceasta voce a atrage de cu vreme luarea aminte a abonaților noștri, că cu sfârșitul lui Decembrie stil vechiu, le-a încetat abonamentul pe anul trecut și îi rugăm să binevoască a grăbi cu reînnoirea lui, pentru-ca să nu fim siliți a opri trimiterea mai departe a foii.

«Foaia Poporului» apare regulat și de aci înainte, și prețul îi va rămâne același, și anume:

2 fl. pe anul întreg
1 fl. pe jumătate an.

Pe timp mai scurt, nu putem primi abonamentele, nici dela alt termen, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Abonații noi, sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei *foarte curat* și *celof*, însemnând posta din urmă.

Rugăm pe toți bunii noștri spriginitori, să nu ne lipsească nici pe viitor de caldul d-lor sprigin, în schimbul căruia noi ne vom strădui a le da o foaie bună și folositoare.

Administrația
„Foi Poporului“.

FOIȚA.

Și dracul se teme de boscoane.

Auzită dela St. Tripon, morar din Ioca.

A fost odată ca nici-odată, că dacă n'ar fi fost, nu s'ar povesti, pe când se potcovea purecele la un picior cu 99 oca de fer, și tot rămânea nepotcovit și se înălța la nori și striga: auleo! și vai de mine! că nu-'s potcovit bine!

Era odată un om neînsurat. Și al om era sărac tare, știi lipit pământului: n'avea nimic, nimic la sufletul lui, nici casă, nici bani, nici haine, vorba aluia: era îmbrăcat ca un nap din călcăie până 'n cap!

Ăst om se duse odată în pădure după năie și bureți.

Pădurea era pe un deal mare. Peste deal trecea un drum, de nu-'l putea urca nici mama dracului, ear' pe de lături erau niște gropi, de... noa! — nu știu cum să zic!

Datorință.

Am fost un popor blând și bun, care în lungul multor veacuri ne-am îndestulit cu puțin, care n'am căutat mai presus decât îndestulirea zilnică, dar' acum vedem și ne convingem, că așa nu mai merge.

Dacă străbunii noștri s'au îndestulit cu vieța de câmp, ne căutând alta, decât să aibă atâta pământ, ca să-și poată pune boii sei în breazdă, atâta dorință a fost ușor de împlinit, noi însă cu atâta nu ne mai putem îndestula.

Astăzi trebuințele noastre și dările statului s'au sporit în așa măsură, încât trebuie, ca bine să ne reculegem înțelepciunea și judecata, dacă nu voim să ajungem de rușinea altor neamuri. Astăzi nu ne putem răzima numai pe izvorul de venit, care îl poate da pământul, nu, căci noi sporim în număr; dar' pământul nu se poate întinde și lăți, decât prin multă sîrguință și păstrare. Dacă un econom sîrguincios mai câștigă câtră moșia părintească câte o falce de pământ, totuși împărțindu-o între 3—4 băieți, în loc de un econom cu stăricică mai bună se fac 3—5 săraci.

Socoteala este curată ca razele mândrului soare, că înbulzirea tot numai la cultura de pământ, astăzi nu merge. Împrejurările ne silesc și impun ca să rupem cu datinele străbune, care bine nu ne mai pot aduce și să căutăm fericirea

în traiul vieții și pe alte căi cum bunăoară sînt: neguțătoria și măiestriile.

În vremile trecute și astăzi noi poporul român susținem cu sudoarea feței noastre o mulțime mare de străini printre noi, care se deprind cu neguțătoria și măiestrii. Aproape toți acestia duc o vieță îndestulitoare și mai ușoară, până când plugarii noștri abia pot trăi cum se cade.

Datorință avem, că toate neguțătoria și măiestriile pe încet, dar' sigur să le cuprindem și îmbrățosem noi.

Datorință au părinții economi, ca să-și împărțească copiii din familie pentru toate deprinderile din vieță, nu-și stringă și silească toți copiii la plug și sapă. Dacă cu bună socoteală îi va împărți, ca să fie din ei oameni învățați, neguțători și măiestri, atunci nu va fi silit a scrigela pământul în atâtea părți, ci acela va rămâne la unul sau doi, cari asemenea se pot feriți ca plugari.

Datorință are inteligența noastră, ca pe copii, cari n'au voce nici minte ca să-și poată crește de oameni învățați, să fie aplicați la neguțătoria și măiestrii. Adese-ori cu banii, cari se cheltuiesc la orașe cu băieți slabi pentru învățatură, fără să poată arăta ceva spor, s'ar putea alege neguțători și măiestri cu stare bună. Asemenea părinți înceteze a cheltui în zadar, dar' pună la o parte ce ar fi cheltuit cu asemenea copii slabi. Dacă unii ca acestia au ajuns neguțători ori măiestri, pună-le la îndemână banii păstrați, cari la

Umblând omul pe cea coastă — aude odată: hi!... hi!... poc!... jap!... și ear' hi!...

— Oare ce poate fi acolo?... se întreba el. Și ear' aude: hi!... și poc!...

— Hm! trebuie că-i ceva! zise el, ducându-se să vadă ce-i!

Când colo izec-tă o babă într'o teleguță, c'o cocioarvă cât ziua de ieri, bătea un cal de era gata să-l prăpădească, că nu o putea trage la deal.

Zise omul: mai slăbește-!, mătușe, din cocioarvă, că mă duc să-ți ajut.

— Ba 'n săracie, zise baba. Vină numai aicia, că-i al tēu dracul! Și plioase în cal!

Omului îi veni milă de bietul cal, că era sânger pe la genunchi și baba tot nu-'l slăbea din pocnituri. Sări în drum și într'o clipă tăiară hîțul de pe el. Atunci baba hușciuluc! pe coastă 'n jos tot de-a roata, de-și rupse toate oasele; ear' calul peri și el îndată de dinaintea ochilor.

Omul, rămas singur în drum, clătina din cap și s'o spăriat, că noa! nu 'i-se cam părea. Apoi fugi în pădure, repezind la cruci!...

Când s'a apucat ear, de strîns bureți, tup! la el un ficior.

— Noroc bun, bade!

— Mulțumim d-tale!

— Da ce-'i poști dela mine, pentru facerea de bine?

Cela nu zise nimic...

— Hm! nituc mai ești, se vede că ai mâncat mult rusunoiu: doar' pe mine mă mîna haba cea cu telega!

— Îhi! îmi aduc aminte, zise omul așa cu o jumătate de gură. Își bătea capul, că de unde a putut răsări!

— Io-'s dracul!... Pe tata și pe mama 'i-a omorît codoșca cea de babă; pe mine încă mă omora, dacă nu mă scăpai tu! Pentru asta vreau să te cînstesc și anume așa: mă duc în sat și mă bag în baron. Or veni doftori și popi unul mai învățat decât altul, dar' nu m'or putea scoate, numai tu. Te fă doftor, strînge ceva buruienii, apoi vină acolo, că-'i vedea... și mare bogăție îi căpeta!...

școală s'ar fi cheltuit fără folos, apoi vadă părinții ce oameni cu stare se vor alege din copiii lor.

Datorință mai mare are inteligența și poporul român, ca să-și părtinească, ajute și încurajeze pe negustorii și măiestrii sei.

Nu mai puțină datorință au neguțătorii și măiestrii a servi cu marfă bună și lucru indestulitor.

Dacă noi Românii am îmbrățișa neguțătoriile, măiestriile și alte deprinderi, cari cad afară de cultura câmpului în proporția numărului nostru, atunci s'ar pute ferici mii de industriași numai dela poporul nostru.

Mai în toate orașele inteligența și poporul nostru plugar este silit a-și da banii străinilor, fiindcă n'are neguțător și măiestru român, dela care ar pute să cumpere cele trebuincioase.

De laudă sunt vrednici fruntașii din Blaj, cari după o bună înțelegere au deschis o prăvălie sau boltă.

Astăzi din aceasta cumpără cele trebuincioase pentru mâncare și lucru tot ținutul. Jilovimea, care începea a se încuibă acolo și făcea greutăți pacincilor cetățeni făcându-se spionii Ungurilor, sunt dați la o parte, încât în scurtă vreme vor fi siliți a-și lua cărpele pe spate să plece mai departe.

Când noi vom voi a scăpa de lipitorile care ne amăresc viața, când ne vom pune la lucru cu frățietate și bună însoțire, când mintea noastră va fi destul de trează, ca să știm judeca, ce lucrare trebuie să îndeplinim cu toții; atunci depărtase-vor din mijlocul nostru neguțătorii străini și măiestri, dând noi pâinea fiilor, prin foame vor fi siliți străinii să ne părăsească.

În aceste zile „*Însoțirea industriașilor români din Sibiu*” va deschide și aici o prăvălie românească, în care va vinde articli de consum și marfă trebuincioasă măiestrilor. Aici s'au însoțit măiestrii români și acestia s'au hotărât să

intemeieze o boltă, ca inteligența și poporul din loc, și acest ținut să aibă de unde cumpăra cele trebuincioase.

Prin deschiderea acestei prăvălii se împlinește un gol foarte simțit, care a fost dorința multora. Noi nici un minut nu ne îndoim, că poporul român va ști prețul întreprinderea și prin cumpărare va da părtinirea de lipsă.

Noi dorim deplină emancipare pe terenul neguțătoresc și industrial, când am putut isprăvi această lucrare ne-am împlinit cea mai de frunte datorință.

Cea mai nouă volnicie.

Suntem intrați în anul, în care Ungurii vor să-și sërbeze mult pomenitul lor Milleniu.

Milleniul e o sërbitoare, care poate să întemeieze în fața lumii pentru Unguri ori un foarte bun renume, ca să dureze îndelung, ori să le sdrobească și puținul bun nume, de care se mai bucură, cât multă vreme să nu fie în stare a 'și-l mai câștiga.

Le-ar întemeia Ungurilor un bun și trainic renume, când străinătatea multă și aleasă ar putea vedea sërătorind în acele zile nu numai pe unul din popoarele țerii, care nu face nici jumătate din suma întreagă a locuitorilor, ci și pe toate celelalte neamuri alătura cu el.

Asta ar fi o dovadă vie, că neamul, în mâna căruia e încredințată cărmuirea acestei țeri, e un neam înțelept și drept, care așa știe chivernisi această țeară cât și toate popoarele locuitoare în ea, se simt bine, tichite, fericite în casa asta obștească, — că întristarea ce atinge țeara e întristare pentru toți, și bucuria earăși bucurie pentru toți, scurt: e o țeară cărmuită de un popor înțelept, țeară cu cetățeni ce țin bine laolaltă și ca atare e o *șeară tare și vrednică de-a șinea seama de dînsa!*

Ungurii ar trebui să aibă înaintea ochilor aceste socotințe în toată bună vremea mai mult ca noi și în toate ale lor fapte ce ating și pe popoarele nemaghiare, să se călăuzească de acest gând. Să încerce a le câștiga, a le îmbuna, a le îndulci, că doar' vor lua parte cu ei la sərbarea de care vorbim, pentru a le face un bun nume în fața lumii.

Dar' aș! Ar fi prea cumiți Ungurii și guvernele lor, dacă la asta s'or gândi și astfel ar purcede în lucrările lor! Ear' cumiți când, Doamne, s'au dovedit guvernele ungurești? Ele țin una și rea: Noi avem puterea în mână, cine e mai slab ca noi și nu se pleacă orbește voinței noastre, va fi lovit fără cruțare! Și călăuzite de această părere, merg înainte plesnind în dreapta și în stânga în sermane neamuri ce n'au norocirea de a să fi născut cu pinteni, și în ale lor așezăminte și bunuri în toate.

Dar' ce e mai scârbos în lucrarea acestor guverne ungurești, e *litomia josnică* ce ele o dovedesc întru a lua tot dela bietele neamuri nemaghiare, spre a înghiți ele și a lor seminție.

Ne-au dat despre aceasta atâtea probe revoltătoare.

Frăților nostri de suferințe, Slovaciilor, le-au luat cu ani înainte, *trei gimnazii* ce le aveau, cu toate averile lor, sub cuvânt, că se face în ele „panslavism”, adevă prea es buni naționaliști din ele, le-au desființat o reuniune bogată și înfloritoare, „*Matica*”, și averea au confiscat-o pe seama statului și așa mai departe.

Nouă Românilor, săraci cum suntem și fără avere națională obștească, n'au avut până acum ce ne lua, dar' au atacat averea *bisericilor* noastre. Avea biserica greco-orientală, de pe vremea nemției, un ajutor împărătesc de 24.000 fl., pe care le împărția Metropolitul preoților sei, — înainte cu vre-o 10 ani, guvernul unguresc a smuls 20.000 din acest ajutor și a mai lăsat numai 4000. Cele 20.000

Peste câteva zile se lăți vestea, că pe baronul din sat 'l-a fost apucat un betesug greu și n'avea hodină nici cât a-i sorbi o lingură de apă și era tare mare supărare la curte.

Și dacă era așa rău baronul, adus'a doftori învâțați, nu-i ajutoran nimic, că-i fu mai rău; adus'a vlădici și popi de prin lumea cea largă să-i cetească, nu-i ajutară nici aceia; și unde nu mai aduse vraci și cetitori de stele, că doară, doară... Dar' nici pomană. Unul dintre ei zise: 'mi-e teamă să nu fie ceva lucru rău!

Acum era de perit; când eacă-tă se pomeneste cu un om sărac, că 'l-a doftori de s'a vindeca.

Și de-a-una s'a apucat de a fert niște burueni, ce le-a adus cu sine, când clocotiau țeapăn le-a turnat într'un ciubăr, apoi a pus baronului un țol în cap, 'l-a pus spre ciubăr cu gura căscată să-l abureze!

Și-l abura... când de-odată chiul îl necurat, de gândeai că-l ucide cineva, apoi o tăiară pe fereastă afară ca un sul de foc.

Vězându-se scăpat, s'a bucurat baronul tare, și 'i-a dat omului un sat cu iobagi cu tot și o merță de galbeni pe de-asupra!

La anul, când îi era lumea mai dragă, se pomeni omul, că-i vine dracul și-i zice:

— Făcutu-te-am gazdă, bade?

— Făcut.

— Ai grijă, că acum mă bag în ministru, dar' de vii și acolo, să știi că de-a-una mă bag în tine!

Și drept că s'o dus, s'a băgat și a luat pe ministru la hop!

Doftorii ai mari la cap nu-i ajutară. De aceea a dat de știre prin gazete în toată țeara, ca dacă s'ar afla cineva să-l vindece, 'i-ar da aur și argint.

Dacă a dat de știre prin gazete, a trimis baronul de care pomenirăm mai sus, carte la ministru: că îi va trimite om, care să-l vindece.

Atunci s'a dat baronul după omul nost, și una-două să meargă și să meargă, amenințându-l, că de nu, îl spânzură ministru!

ear' bietul om s'a spăriat și s'a pus pe drum. Cum mergea el, îl cuprinse jele și supărare mare și zicea în sine: „bani 'mi-au trebuit, bani am aflat, dar' sufletul 'mi-l-am dat dracului”, și se puse pe gânduri ce să facă, cum să scape?

Ajungând la ministru, zise diavolul mâniat:

— Măi!

— Ce-i?

— Nu 'ți-am spus, să nu vii aici?

„Am venit de mila ta, spurcatu-le, că eată mă întâlnii cu baba și îmi trase vr'o două cu cociorva, pentru-că te-am slobozit, apoi s'a pornit în lume să te caute. Acum nu știu cine 'i-a dat sfatul — fi-i-ar sfatul cel de pe urmă — să se abată pe aici, c'a nimeri!... Eu veniseam tot într'un suflet, ca să-ți spun să fugi în amarul tēu, că te așteaptă cu teleguța în ograda!”

La asta se înfioră diavolul: ești din ministru și se duse ca din pușcă până în iad și dus a rămas, ca 'napoi nu s'a mai întors pe la oameni.

dă din ele dacă, chiar cere vr'un preot, dar' dă numai la de-aceia, despre cari sol-găbirul spune, că nu e primejdios Român, încolo rămân banii în punga fără fund a „statului“.

În anul trecut ni-a confiscat sumu-lița de aproape 4000 fl., ce adunasem creițărește pentru monumentul lui Iancu!

Biserica greco-catolică avea și ea 18.000 fl. tot ca „ajutor împărătesc“ — acum în săptămâna trecută guvernul a înștiințat pe căpeteniile acestei biserici, că nici ei nu-i mai dă numitul ajutor!

Și toate acestea acum în ajunul mil-leniului lor! Toate ca „indulcire“ „im-bunare“ a noastră de-a lua parte cu ei împreună la sêrbarea cea mare! Da, vom lua. Vor vedea ei cum vom lua. Vom lua parte în așa chip, cât lumea ce vine mirată să rămână de aceea ce va vedea față de aceea la ce se așteptă, poate, să vadă. Și să o facem să vadă, că alaiul și tambălăul luminos, nici pe departe nu e icoana veseliei și buneii stări a țerii, cu atât mai puțin a mulțumirii cetățeni-lor, ci mai curând e o horă luminoasă de suflete neprimite de pământ, de strigoi, de-asupra întunecului și durerii de mor-mânt ce încolo se întinde peste țeara întregă!

Alătura cu cântecul lor de veselie tocmai fiindcă așa se poartă și așa crud ne lovesc și acum datori suntem să ne ridicăm și noi strigătul nostru de durere, ca lumea străină ce vine să vadă și să creadă, în suferințele noastre, sub jugul nedreptății ungurești.

Avem nădejde tare, că conducătorii nostri politici vor afla chipul cel mai po-trivit și bun, cum să se facă aceasta, și încă de toate neamurile nemulțumite, azi întovărășite laolaltă, ca răsunetul cu atât mai puternic să fie.

Precum ne închină, așa să le în-chinăm!

Picolo.

Dorințe păcătoase!

Noi am spus iubiților nostri cetitori în repetite rânduri, că ce va să zică a-și avea un popor școalele sale proprii, cu limba lui, cu conducere dintre sine.

Cine are școalele în mână, are viitorul întreg al neamului!

Acesta e un adevăr atât de firesc și de tare, că nu credem să mai aibă nimeni lipsă să-și dovedim! În școală îți vin băieții fragezi la minte și neștiu-tori, cu tăblița goală subsuoară, și cu creerii în cap tocmai așa, ca și tăblița de subsuoară. Ce vrei poți scrie pe tăbliță, și lucruri frumoase și lucruri urite și cumiști și nebune, și tot așa poți face și cu creerul nevinovatului băiat. El primește cele-ce 'i-le spui așa precum 'i-le spui, și nu are putință să cerceteze bunătatea lor, și așa în mâna învățătorului e dat, ca el să pună temeiul bun ori temeiul rău cunoștințelor tinerei seminții, acestor mlădițe ale viitorului.

De aci se poate ușor înțelege de ce însemnătate e școala pentru viitorul unui neam. Pătruși de însemnătatea ei și de adevărul, că cine are în mână școalele, are viitorul neamului, am zis:

Noi să ne ținem școalele în mâinile noastre, ca să ne fim noi stăpâni pe viitorul nostru și pe felul cum băieții să ni-se crească, și de aceea să jertsim totul pentru susținerea și înflorirea școalelor confesionale!

Și, mulțumită lui Dumnezeu, vedem că poporul nostru înțelege și el acest lucru, și nu sunt multe locuri, unde el să fi lăsat din vina lui să-și scape din mână școala. Face el ce poate și o susține.

Dar' asta nu-i place părinteșcului nostru guvern, cel care s'a laudat, că din privilegiul mileniului vrea să mai deschidă printre neamurile nemaghiare, dar' mai ales printre Români, încă vre-o 400 de școale ungurești! El lucră, prin in-spectorii săi, cu toate puterile la unguri-

sarea școalelor noastre a tuturor, și nu fără dese isbânzi.

Scopul le e vădit: vreau să ne un-gurizeze școlile, ca prin ele să ne un-gurizeze încetul cu încetul poporul întreg! Acesta e un ris vechiu și nebun al Un-gurilor. Adevărat, că merge cam încet intruparea lui, mulțumită părinților ro-mâni buni, așa de încet, încât pe unii patrioți 'i-au apucat zgârciurile de năcaz, și ne mai putând aștepta, dorind să se facă asta mai repede, au prins a cere guvernului să facă pași mai mari, mai ungurești, pentru a înghiți așa cu toptanul școalele nemaghiare, cari împedecă intru-para necuratei lor dorințe.

Ungurii din comitatul Csongrad, anume, au înaintat către dieta din Buda-pesta o cerere, ca să aducă, acum de mileniu, o lege nouă, prin care să smulgă bisericilor din mână toate școalele și să le iee în cârmuire dela Budapesta! Dar' mai mult! Nici atâta răbdare nu mai au până să se aducă farălegea, dacă ar fi să se aducă, ci zic în rugarea lor că: „și până atunci să iee măsuri ca învățătorii confesionali să fie scoși de sub disciplina mai marilor lor bisericesti și să fie dați pe mâna slujbașilor civili spre disciplinare“.

Nu-i vorbă, bună dorință pentru ei și mare primejdie ar fi asta pentru noi. Tare însă să nu ne spăriem. Timpurile în care trăim sunt rēcorite cu mult mai mult de vântul libertății, decât ca ea să nu ajungă încă și la noi, și toate aceste descreerări ciongrădene și iudapestane, ne par mai mult niște dari din mâni și picioare din partea acelor cari ved că nu mai pot împedeca altfel rēvārsarea duhului luminei și deșteptării neamurilor nemaghiare, și ridicarea puterii lor de vieță asupra tirāniei și nedreptății în care au fost veacuri stăpânite!

Încercări nebune sunt acestea și ele au să se rēsbune amar asupra celor-ce le încearcă!

Eată așa se descotorosî omul de al de pe comoară. Vezi bine mai căpētase bani și dela ministru, dar' nu știu de mai trăiește și astăzi, că n'am mai auzit de el.

Blaj, 5/17 Ianuarie 1896.

G. Todica.

Poesii populare.

Din Ticușul-român

calese de George Matcan, învățător.

Nu știu nevasta 'mi-e surdă
Ori e toantă ori e mută,
Eu o mîn să dea la boi
Ea-'mi aduce usturoi,
Eu o mîn să dea la vaci
Ea se duce după fragi,
Eu o mîn s'aducă apă
Ea-'mi aduce foi de ceapă,
Eu o mîn după 'mbălăcii
Ea-'mi aduce cioarecii,
Eu ti zic fuior să toarcă
Toată ziua ea dă roată,

Și nimic nu isprăvește
Fără numai tândălește.
Când vine Dumineca
La popa merge-a 'ntreba:
Părinte sfinția ta
Slobodă-i Dumineca,
C'am un caer de-a gata?
Slobod dracul să te ia!
D'apoi tu 'ntr'o săptămână
N'ai tors un caer de lână?
Părinte multe-am făcut
Săptămâna a trecut:
Luni și Marți eu n'am lucrat
Mercuria e sêrbătoare
Te scapă de multe boale
Apoi Joile-'s legate
N'oin lucra să-'mi fac păcate,
Vinerile le cinstesc
Și nu mă prea ostenesc
Sâmbăta când aș lucra
Gata-i popa a toca.
Stai părinte nu toca
Că eu acu 'ncep a lucra.

Du-te bade și te culcă
Nu ținea umbră la furcă,
Du-te și te odihnește
Că de gură nu-'i nădejde.

Măi bade gură căscată
Nu-ți mai treacă noaptea toată
La neveste pe la poartă,
Că nevestele culcate
Lângă alții așezate
Și nevestele n'au gură
Să dea la lăpădătură,
Canta păsăruică 'n vie
Ved mândro, că 'ți-e mânia,
Canta păsăruica 'n iaz
Ved, mândro, că 'ți-e năcaz.

Mă dusei din casă 'n casă
Să-'mi găsesc mândră frumoasă,
Am umblat cât am umblat
Și n'am găst mândră pe plac,
Mă dusei la șezătoare
Găsii mândră ca o floare.

Dreptul de alegător.

Legea electorală ungurească din 1874 (articolul XXXIII.)

Partea I.

Dreptul de alegere.

(Urmare.)

§. 5. În părțile țerii, unde e în vigoare (are putere) articolul de lege *transilvănean* II. dela 1848, în comunele mari și mici, au dreptul de alegători aceia:

a) cari pe temeiul catastrului acum în vigoare pentru socotirea contribuțiunii (dării), plătesc contribuție după un venit curat de 84 fl., ear' de au o casă pusă în cl. I. de contribuție, atunci are drept dacă plătește după un venit curat de 79 fl. 80 cr., ear' dacă casa lor e trecută în cl. II. ori în vre-o clasă mai sus de contribuție, după un venit curat de 72 fl. 80 cr. Întemplantându-se, ca acest catastro să fie îndreptat ori făcut de nou, contribuțiile de venit curat se schimbă și ele în asemănare cu venitul curat prevăzut în catastro de acum, față de venitele curate înscrise în catastro îndreptat.

b) au drept de alegători aceia, cari plătesc contribuție de stat după un venit curat anual de 105 fl., pentru care se plătește contribuție de pământ și de casă, ori contribuție de cl. I. sau III. după venit.

Pe lângă acestia mai iau parte la alegeri *ficcare comună*, care afară de cei îndreptățiți la alegeri în virtutea articolului de lege XII. din 1791, numără încă cel puțin 100 de case, și anume în parte prin *doi trimiși ai sci*, ear' comunele mai mici prin *un trimis*, pe cari trimiși li aleg liber ele, comunele.

Insemnare. Precum se poate înțelege, acesta e §-ul, care face deosebire între alegătorii din Ardeal și cei din Țeara-Ungurească, și anume mare deosebire!

§. 6. Afară de acestia mai au drept de alegători aceia:

a) cari, fie ei singuratici, fie cu femeile laolaltă ori cu copiii lor minoreni, potrivit prescrișilor §-lui 4, — sânt pro-

prietari ai unei case, care ca chirie dată în arândă ar aduce un venit curat de cel puțin 105 fl. și ca atare e pusă la contribuție;

b) aceia, cari plătesc contribuție de stat pentru proprietatea ce stăpânesc în chipul însemnat în punct a), ori după capitalurile lor proprii, sau pentru amândouă împreună, după un venit anual curat de cel puțin 105 fl.

c) aceia, cari ca neguțatori ori fabricanți sânt puși la contribuție după un venit anual curat de cel puțin 105 fl.

d) cari în orașele libere regești ori cu magistrat regulat, sânt puși la contribuție după un venit curat anual de cel puțin 105 fl.

e) cari în comune mari și mici plătesc dare de venit după cel puțin o calfă (adecă măiestri, cari lucră cu calfe).

§. 7. Au drept de alegători și aceia, cari plătesc contribuție pe venitul lor anual, înscris în articolul de lege 24 din 1868 în clasa I, cel puțin 105 fl., ori după un venit anual de clasa II. de cel puțin 700 fl., mai departe acei slujbași de stat, comitatensi și comunali, cari plătesc dare de venit pe an clasa II., cel puțin de 500 fl.

§. 8. În felurile §-lor 6 și 7, se cere ca alegătorii ce urmează să fie înscriși în listele de alegători pe temeiul cerințelor înșirate, să fi fost puși la dare în anul de mai înainte (celui în care vre-a să fie socotit ca alegător), după venit prescriș în cerințele de mai sus.

§. 9. Au drept de alegători *fără privire la venitul lor*: membrii academiei maghiare de științe, *profesorii*, artiștii academiei, medicii, advocații, notarii publici, inginerii, chirurgii, farmaciștii (apotecarii), agricultorii diplomați, silvicultorii și montaniștii, *preoții, capelanii, notarii comunali, învățătorii și instructorii* dela asilele de copii, — și anume au drept în acele cercuri alegătoare, în cari stau cu locuința.

Preoții și capelanii însă, pentru a avea dreptul de alegători, se cere să fi fost numiți oficios (dela mai marii bisericilor) ca atari în vre-o comună bisericască. Ear' profesorii, învățătorii, instructorii asilelor de copii și notarii comunali, au drept numai dacă au fost numiți potrivit legii în slujbele lor, ori au fost aleși și înaintați în ele.

§. 10. Nu au drept de alegători, nici întrunind cerințele de mai sus, aceia, cari stau sub puterea părintească, ori sub a unui tutor, ori ca slugi, sub puterea stăpânului. Și se socotesc anume ca slugi stând sub puterea stăpânului, toți ucenicii la negustorie ori meserie, precum și servitorii și servitoarele ce stau în slujbă publică ori în a vre-unui singuratic (privat). Funcționarii de agricultură nu sânt a se socoti ca stând în slujba unui stăpân.

§. 11. *Nu pot fi alegători și ca atari nu pot fi luați în listele de alegători:*

1. Soldații, matrozii și honvezii care slujesc în armată ori care au fost numai pe o vreme oare-care sloboziți acasă. — dar' rezerviștii și honvezii conchemați la servit numai pentru deprinderi de arme ori controlă, în înțelesul §-lui 36 al articolului de lege XI. din 1868 și art. de lege 32 din 1873.

2. Nu pot fi alegători cei în slujbă de pază a finanțelor (finanții), a vamii și a contribuțiunii.

3. Nu pot fi alegători gendarmii.

4. Nu pot fi cei în slujba de poliție de stat, comitatensă ori comunală.

§. 12. *Nu e iertat să se folosească de dreptul de alegători, chiar de li-s'ar cuveni, și nu pot fi luați în liste, aceia:*

1. cari au fost osândiți la pierderea libertății (temniță) pentru vre-o fărâdelege ori vină, precum și pentru vre-o vină de presă (făcută prin scriere în foi ori cărți) ce e oprită prin §-ii 6, 7, 8, 9, 10, 11 și 12 ai articolului de lege XVIII. din 1848, și anume nu se pot folosi de dreptul lor de alegători *în vremea cât sânt închiși!*

2. Nu pot nici aceia, cari se găsesc în închisoare „preventivă“, adecă închiși până să li-se facă legea), dau în astfel de închisoare în urma unei hotărâri judecătorești pentru vre-o fărâdelege ori și numai vre-o vină;

3. nu pot aceia, pe cari vre-o judecată 'i-a osândit la pierderea dreptului de alegător, pe vremea pe cât 'i-a osândit legea;

4. acei, cari au falimentat (bancrotat), până stau sub faliment, nu pot alege;

5. *nu pot folosi dreptul de alegători nici acei cetățeni, cari nu 'și-au plătit darea lor directă pentru anul de naintea celui în care se face întocmirea ori reînnoirea listei de alegători.*

Alegătorii pomeniți sub punctele 1, 2, 3, 4, dacă vor putea dovedi altfel dreptul lor de alegători, vor fi scriși în

Din Porcurea

culese de *Aron Pop*, învățător.

Până fuseiu la maica
Eram puiu de rîndunea
Dragă la toată lumea
Cine numai mă vedea.

Dar' acuma nimărui
Nu-'s nici merlă, nice puiu,
Nici nu-'s dragă nimărui
Sânt pe mâna străinului.
Caut' să-'i fac pe voea lui.

Oh! săracă străinătate
Mult de tine-ayusei partă,
Dar' acuma 'n sat la tine
O duc rău și nu prea bine

Nu știu, Doamne, lumea-i rea
Ori 'mi-e dată mie-așa,
Nu știu, Doamne, locu-i rău
Ori fără noroc sânt eu.

De aici pân la Brașeu
Nu-i nime străin ca eu
Ho, mai este unușiul
Colo iarna cucuțul.

Dar' nici el nu-'i singurel
Vine merla cătră el,
Și când el se bolnăvește
Vine merla și-'l grijește.

Dar' pe mine n'are cine
Sânt singur pustiu de mine,
Mă suii la munți cu peatră
Făcui ochisorii roată,
Mă uitai la lumea toată
Să capăt maică și tată.

Mă suii la munți cu flor
Să-mi capăt frați și surori,
Înzadar mă ostenesc
Ce-am pierdut nu mai găsec.

o listă deosebită, și se vor putea folosi de dreptul lor, dacă naintea comisiei ce întocmește listele vor dovedi, că și-au împlinit datoriile ori de sunt sub faliment, de vor dovedi, că au regulat treaba cu falimentul, pe temeiul unei hotărâri judecătorești cu putere de drept; ear' de își perduseră dreptul de alegător prin judecată, să arete că a trecut timpul la cât fusese osândit, aducând judecata însași însușite.

Insemnare. Acesta e, precum se poate înțelege, unul dintre §-ii cei mai însemnați ce privesc poporul nostru. Sute și mii de alegători pierdem noi pretutindenea, pentru-că nu cunosc acest §., și nu-și plătesc la timp darea directă pentru anul ori anii de dinaintea celui în care se revăd listele, și așa, slujbașii străini și răuvoitori bietului om, se bucură de asta și deloc îl șterg din listă, lipsindu-l de unul din cele mai prețioase drepturi ale sale pe bunul cetățean!

Pentru aceea îl scoatem acest §. cu deosebire la iveală și facem poporul nostru luător aminte să fie seamă de primejdia lui ascuțit!

(Va urma.)

SCRISORI.

Voința tare biruește.

Grebenăț, în 14 Ianuarie 1896.

În toamna anului 1895 notarul de aici Oscar Berán, conținemând reprezentanța comunală la ședință, — spre a-și face merite la mai marii sei, — a făcut propunerea ca școlile noastre comunale cu limba de propunere română și maghiară să se predea statului, împreună cu clădirile făcute cu crunte sudori de comună, adecă a voit să se prefacă în școale de stat. Ademenind pe reprezentanții comunali, cu tot felul de promisiuni, că dacă se predau școlile statului, satul nu va avea să plătească nimic la plățile dascălilor și susținerea școalelor. Notarul a câștigat în ședință pentru propunerea sa majoritatea reprezentanților prezenți în persoanele lui: Dănilă Curea, Ilia Morun, Ilia Turcoane, George Păunzu, Eremia Gigum, Bartolomei Ivan și Nicolae Popa, care din neștiință au votat pentru propunerea notarului. În contra propunerii au votat bravii reprezentanți: George Pătaru, Măhău Olariu și Adam Lungu. Onoare lor!

Notarul a enunțat ca hotărâre primită, că școlile comunale din loc se predau statului prefăcându-se în școale de stat. Auzind bravul nostru preot Vasiliu Trăila, dela cei 3 reprezentanți despre hotărârea adusă, numai decă: a făcut apelațiune foarte bine motivată în contra acelei hotărâri. La sfatul numitului preot apelația au subscris-o aproape 200 cetățeni comunali. Pe calea antistiei comunale a subșternut-o comisiunii administrative a comitatului Timiș. Aceasta în toate a aprobat hotărârea majorității comunale.

Preotul însă cu bravii sei poporeni, nici după aceasta nu a desperat, ci și în contra hotărârii comitatense, a înaintat apelație la ministerul de culte. În zilele trecute a și venit hotărâre favorabilă pentru noi. Luându-se în bună socoteală apelația noastră, așa că hotărârea nedreaptă a comisiunii comitatense se respinge. Prin urmare școlile din Grebenăț și pe viitor rămân cu caracter comunal.

Noi de altcum avem 2 școale comunale, cari corăspund tuturor cerințelor legii. Pen-

tru zidirea lor s'au cheltuit aproape 10.000 fl. Avem învățători calificați conform prescrierilor legii, denumiți prin minister, care își împlinesc cu acuratețe datorințele lor, comuna plătește regulat din al seu toate cheltuețile recerute cu susținerea școalelor, deci nici un motiv nu a fost de a se cere prefacerea lor în școale de stat.

De laudă este vrednic, preotul V. Trăila care a luptat neobosit până la biruință în această cauză. Acum întreagă comuna îi este foarte recunoscătoare. Dumnezeu să ni-l țină sănătos încă mulți ani în mijlocul nostru.

Notarul nici cu prima încercare nu s'a liniștit, ci a făcut arătare criminală în contra părintelui V. Trăila pentru agitare, fiind-că s'a întrepus cu atâta putere și voință neînfrântă, ca școlile să nu se predea statului. La tribunal nu e finită această afacere, încă numai investigarea a fost. Cum se va sfârși cauza și acolo vrem să vedem.

Dreptul.

Din Marmația.

— 20 Ianuarie 1896.

Din toate părțile locuite de Români se scriu și spun lucruri despre viața poporului, numai despre noi tace lumea. Nu odată mă întreb, că noi ne-am de-părțit de lumea românească, ori lumea ne-a părăsit pe noi?

Noi Maramureșeni, care am fost scutiți în vremile trecute de suferințele iobăgiei, care am fost mândri și făloși cu poporul nostru, am scăpătat mult de când jidovimea s'a încuibat printre noi.

Adevărul trebuie să-l mărturisim, că avem un popor de viață și aplicabil la învățătură și deșteptare; dar' ne lipsia adevărații conducători.

Mai avem noi și asociațiune culturală cu scaunul în Sighet, care ține și un convict, unde se crește mai mulți coconi de ai noștri; dar', după-cum cu durere vedem, puțină seamă se pune pe limba noastră românească.

Noi auzim și știm, că asociațiunea aceasta are meniera de a deștepta și lumina poporul mureșan. Pe lângă aceasta am dori să mai avem cunoștință câți membri are însoțirea noastră culturală, care și din ce venite se susține. Drept spunând, am dori să vedem socotelile acestei însoțiri culturale, ca să știm cum lucră și ce spor face an de an?

Unii dintre noi au cunoștință, că noi Maramureșenii avem și o bibliotecă frumoasă la asociațiunea noastră, care s'a compus din dăruirile din Țeara-Românească și alți literați din Transilvania. Această bibliotecă adunată prin marimosele daruri, care numără câteva sute de volume de cărți, am dori să știm sub a cui stăpânire se află?

Tinerii și copiii noștri din convict, după cât am putut afla, n'au la îndemână bibliotecă și cărțile, ca să se poată deștepta în cetit de cărți românești. Așa cred nu vom supăra pe nimenea, dacă de astă-dată vom întreba, unde se află bibliotecă asociațiunii noastre, cine o grijește și dela cine ar putea lua preoții, învățătorii, și alți inteligenți cărți pentru cetire.

Vorbă nu încapă, că avem și noi greutățile vieții, ca ori-care neam, dar' trebuie să mărturisesc, că slăbiciune multă, grele păcate apasă umerii unora, cărora nu le pasă de popor, ci fiecare vrea să se lingușască străinilor.

Poporul nostru este tare, și setos de înaintare, numai, durere, că puțin este numărul adevăraților păstori.

Așa cred, de astă-dată va fi destul atâta din vestita patrie a lui Dragoș!

Izanul.

Înfundare.

Ibișdorful-săsesc, 10 Ianuarie st. n. 1896.

Onorată Redacțiune,

În nr. 50 al „Foi Poporului“ s'a publicat un articol sub titlu: „Spre luare aminte“, la această scrisoare voesc să răspund.

Adevărat este, că Românii de aici au trăit în bună înțelegere și frățietate unii cu alții, dar' aceasta s'a întâmplat numai până n'a isbutit ura confesională, de curând, pentru-că au fost conduse și diresse lucrurile de alți conducători mai curați la inimă de cum sunt cei de azi.

Nu voiu înșira de astă-dată dovezi, ci mă mărginesc numai a respinge cu mâhnire spusele acelu „un alegător“, că pe mine m'a îndemnat ura confesională, ori ura personală la procederea mea cu privilegiul alegerilor din acest an.

Nu e adevărat, că eu am despărțit pe uniții de neuniți. Apoi eu ca notar să nu fi participat la alegerea comitetului comunal și a primăriei comunale? și dacă am participat, oare n'a fost destul de corect și frumos? Eu am luat parte la alegerea unor Români, deși în majoritate gr.-orientali, dar' cu cele mai bune purtări între Românii din această comună. Oare ar fi fost mai consult și mai corect din parte-mi a participa sau a contribui la alegerea unor astfel de bărbați, cari fiind nu tocmai de mult în oficiu de jurați comunali, cari s'au văzut nevoiți cu rușine să-și părăsească oficiul perzându-și astfel încrederea de a mai fi aleși. *Asemenea oameni netrebniți și fără nici o cinste și vază în popor, sunt cei mai increzuți și mai aproape oameni ai preotului gr.-cat. Ioan Doctor, lor nu le-a dat mâna, oamenii cei de omenie, înțeleg nici Sașii, nici Românii neuniți, și așa păcătoși au preferat mai bine a nu lua parte la alegerea din chestiune, și luca tot ei de cătră pădure!*

Aceasta este starea adevărată, deși foarte tristă, ear' nu cea descrisă de „un alegător“ în nr. 50 al acestei prețuite foi. Osândească acum opinia publică pe „reii și micii la sutlet“!!

Ieronim Mircea.
not. com.

Am dat loc acestei desvinovățiri; dar' trebuie să mărturisim cu multă părere de rău, că dl notar în loc de a ne covinge despre contrarul, ne silește a crede, că „un alegător“ a vorbit adevărul. Conducătorul poporului nici-când nu este iertat să se folosească de cuvinte: oameni fără nici o cinste, *păcătoși*, pentru-că n'a luat parte la alegere!

AVIS!

Sunt rugați prenumerații noștri ca să-și renouiască abonamentele, căci cu Numărul 4 vom opri trimiterea dela accia, care n'au plătit abonamentul pentru „Foaia Poporului“. Deci cine dorește să o aibă regulat grăbească cu prenumărarea. Totodată rugăm pe noii noștri abonenți să fie cu răbdare și așteptare până s'a pută regula deplin expediția. Venindu-ne mii de abonenți, avem foarte mult de lucru cu regulara expediției; dar' fiecare abonent va primi toți numerii deși cu puțină întârziere.

CRONICĂ.

George Pop de Băsesci, veteranu anteluptător național și marinosul binefăcător al instituțiilor noastre de mai mulți ani a dăruit în fiecare an veștminte și cărți școlare pentru elevii mai săraci ai școlii populare gr.-cat. din Baița. Pe sfințele sărbători ale Crăciunului și Anului-Nou și acum a pus la dispozițiunea senatului școlar spre acel scop cărți și veștminte în preț de 100 fl. Pentru această faptă marinosă senatul școlar își exprimă mulțumita sa cea mai adâncă. Baița, 8 Ianuarie n. 1896. Pentru senat: *Emil Bran*, president. *Petru Iliș*, notar.

Însoțirea industriașilor români din Sibiu. După-cum aflăm, cu 1 Februarie pot fi aplicați în prăvălia acestei însoțiri o calfă care s'a deprins în băcănie cu condițiuni îndatinate. De altă parte se primește un învățăcel, care are cel puțin 2 clase gimnasiale. Dela amândoi se poștește ca să fie născuți din părinți români și să priceapă deplin limba românească, germană și până la posibilitate cea ungurească. Epistolele ori alte înțelegeri cu această afacere sânt a se trimite la direcțiunea amintitei însoțiri pe adresa părintelui I. Costin, cassar.

Binefacere. Din *Porcuș* ni-se serie, că bunii creștini *Nicolae Hârțigoiu* cu soția *Măriuța* au dăruit pentru sf. biserică un potir, lingură de cuminecat, un cuțit de prescurat în preț de 15 fl. Pe această cele li-se aduce mulțumită din partea credincioșilor din acea comună.

Bună îngrijire. Din comuna *Șiad*, comitatul Bihor, ni-se serie, că judele comunal *Atanasie Cotona* a luat arândă regaliei dela erar pentru comună, tot odată a pus de crășmar un Român de omenie. Prin această arândare, de o parte poporul i-se vinde rachiul bun, sănătos și cu preț mai ieftin, de altă parte i-sa dat modru de câștig unui Român *Ivan Torca*, care vinde beuturile. Prin arândările regalilor de câtră comune și aplicarea de cărcimari români se pot depărta lipitorile de Jidani din comunele noastre.

Un proces bisericesc. Între biserica gr.-or. română și cea gr.-or. sârbescă din patria noastră, s'a purtat de multă vreme un proces mare, pentru averea bisericăscă din comuna *Sân-Miclășul-mare*. Încă de pe vremea când Românii gr.-or. din Ungaria erau conduși în comun cu Sârbii gr.-or. și aveau avere bisericăscă împreună, averea din *Sân-Miclășul-mare* o foloseau așa laolaltă. Fund însă vorba se se despartă ierarhia gr.-or. românească de cea sârbescă, s'au ivit ici-colo neînțelegeri pentru împărțirea averii. În *St.-Miclășul-mare* neajungând la învoală, s'au dat pe calea judecării, și procesul a durat multă vreme. Tribunalul din Budapesta hotărîse, ca biserica și zidirile aparținătoare ei, să fie a Românilor, încolo să se facă anumite împărțeli și răscumpărări. Sârbii au apelat judecata asta până la Curie, și Curia regească a pertractat procesul în trei zile din săptămâna trecută, schimbând în parte judecata întâiei instanțe, și anume: Biserica cu cele aparținătoare de ea, a predat-o Sârbilor, ear' Sârbii să rescumpere pe Români cu 12.000 fl. Celelalte averi să se împartă între unii și alții. La desbaterile Curiei erau de față și Patriarhul sârbesc și metropolitul român greco-oriental *Miron*.

Deprindere. Domnul *Emil C. Șandresc* din *Mező Gerebencs* p. *Mező-Kapus* caută pentru economia sa un șpan sau conducător, de naționalitate Român, care ar fi absolvat școala agronomică ori s'ar fi deprins în vreme mai îndelungată cu conducerea economiei. Se poștește, ca să știe scrie și cetl. Cine dorește și are voința a intra în slujbă, să se pună la înțelegerere dea-dreptul cu d-sa.

Scutirea soldaților dela sinucidere. Multe jertfe căzute de iuțea și puterea gloanțelor de pușcă, așa se vede, a pus pe serioasă grijă cercurile militare. De câțiva ani încoace, mai ales de când credința și religiozitatea s'a răcit din cercurile militare, casarmele dau jertfe dese. Mai virtos însă își pun capăt vieții soldații prin armele, cari se află sub folosință de militari. Așa fiind, cercurile mai înalte se ocupă cum ar putea împedeca aceste jertfe. De astă-dată s'a dat o ordinațiune, prin care se dispune, că soldații nu pot ave la sine cărtuși de pușcă cu plumbi, decât numai când împlinesc serviciu. Încât va putea împedeca această dispozițiune sinuciderea, este greu a statori, dar' noi credem, că credința și pietatea este leacul cel mai bun pentru a scăpa soldații dela sinucidere, apoi tratamentul uman.

Desvinovățire. Învățătorul *G. Balint* din *Șicula* ne trimite o lungă scrisoare, prin care voeste a se spăla de cele ce i-se impută în nr. 46 din 1895 a „Foi Poporului“. În loc de a se desvinovăți și a răspunde apriat și cu fruntea deschisă: votat-a d-sa cu Românii ori, după cum se spune, contra candidaților români, trece la alte lucruri, care de loc nu se țin de desvinovățire. Deci cerem răspuns deschis și înțeles: ai votat pe candidații români în *Boroșineu* sau contra? Dacă ai votat cu Românii din *Șicula* pe candidații români, are loc desvinovățirea, dacă însă ai rătăcit, pocăște-te și te îndreaptă pentru viitor.

Patru oameni în gura morții. Din orașul *Titel* s'a răspândit vestea, că patru economi, și adică: *Lovrin Iulia*, *Tanasie Jissov*, *Levac Ața* și *Toma Carova*, doreau să treacă peste *Tisa* cu ori-ce preț, ca să poată ajunge într-o comună de peste apă numită *Rezsöfalva*. Comunicațiunea din cauza gerului de mai multe săptămâni era întreruptă și sloi de ghiață treceau cu undele. Cei patru călători porniseră dela țermure pe o luntre și cu multă dexteritate au mînat luntrea prin s'oii de ghiață până la mijlocul fluviului. Ajungând acel, trebuia să se reculeagă toată puterea, ca să poată depărta tablele de ghiață dela marginile luntrei. Decădată se află la mijlocul fluviului, de unde deodată n'au putut să mai miște nici în dreapta, nici în stînga. Acel apoi veni tablă de tablă de ghiață, care se grămădea asupra luntrei, încât spaima era la culme, că luntrea va fi cufundată în valuri. *Lovrin Iulia* s'a ridicat în picioare, ca să poată depărta mai ușor lespezile de ghiață de pe luntre; dar' clătîndu-se luntrea căzu în *Tisa*. În acest moment *Toma Carova* își întinse mâna după soțul său, cel căzut în brațele morții, cu atîta desperare apucă mâna soțului, încât plecându-se luntrea și acela căzu în apă. Celalalți doi din luntre nu îndrăsneau a se clăti, ei priveau cu desperare la cei din unde și strigau ajutor. Navigatorii așezați pentru iernat în aceste părți, auzind strigătele, au alergat și cu greutate mari putură să ajungă la bieții oameni, pe cari apoi i-au scăpat din gura morții. *Lovrin* a petrecut peste 1¹/₂ oră între sloii de

ghiață, așa că puțină speranță mai este ca să poată fi scăpat și dela moarte. Vieța celorlalți este scăpată.

Prost fără păreche. Din *Ampoitița* ni-se aduce la cunoștiunță, că judele comunal *G. Laseu*, a fost batjocorit în casa sa decătră un netrebnic de scriitorăș sau adjunct notarial *Dromobroszky*. Acest ramulit nebun și perde vară, eșind afară stăpânul casei, a luat uneltele de scris, apoi le-a stricat. După aceasta a luat „*Foia Poporului*“ și a căleat-o în picioare turnând tină pe dinasa, care o făcu ungurașul nebunit într'un păhar. Se așteptă ca notarul *Czövek Robert* să iee la răspundere aspru pe nebunul seu scriitor. Dacă i-s-a perdut mîntea și cumpetul, că nu poate suferi limba românească și scrieri în această limbă, atunci trimiț-l în pustele ungurești să-și agonisească pânea. Judele n'are să-și acuse decăt să spună notarului dacă acesta nu folosește pretorului, că dinaintea astorfel de turbați și nebuni nu i-s-a deschide ușa la o parte cu diregători proști.

Foame în Italia. După-cum se raportează la mai multe foi, în orașul *Corado* din statul amintit, s'a ivit foamea în așa măsură, că în zilele trecute doi oameni au murit de foame. Mulțime mare de flămânzi au atacat prăvăliile brutarilor, răpind toată pânea găsită în acelea. Pentru restabilirea ordinii a trebuit recuirată miliția.

În Viena petrecere românească. Tinerimea noastră română dela școalele mai înalte de acolo, cu privilegiul Anului-Nou au întocmit o petrecere frumoasă. În fruntea tinerimii a luat parte mai toată inteligența română din *Viena*. Peste tot această petrecere în mijlocul *Nemților* a fost cât se poate de însulețită. Din parte-ne mult ne bucurăm, căcă Românii noștri, atle-se ei ori-unde, dau semne de viață.

Petrecere în Șomcuta-mare. Din partea unui țeran aflăm, că tinerimea din vechiul *Chior* în 9 Ianuarie st. n. a întocmit o petrecere cu joc. În miezul nopții tinerii au cântat mai multe poesii naționale, peste tot veselie a fost mare. N'am zice nici o vorbă în contră, dacă și la petrecerile ungurești s'ar vorbi, juca românește.

POSTA REDACȚIEI.

Dlul D. Avram Vasiova. Pentru interesul celor porți pentru lăpirea foii noastre, primește mulțumita cea mai călduroasă. Dacă n'au primit foia noastră dela 1 număr cei trei abonenți nu vă supărați, că dau foarte mult de lucru regularca miilor de adrese pentru abonenți.

Dlul I. Russu, paroch în *Zagar*. Ca să puteți câștiga ajutor pentru zidirea bisericii trehue să faceți un apel mai bine întocmit, care să se poată publica aproape în toate foile române.

Dlul Arc. Nechiu, Monoștor. La școală de stat nu puteți fi siliți; dar' peste vară trehue să vă întocmiți grădina de copii (ovoda) cel puțin pe 4 luni. La celelalte întrebări vei primi răspuns în „*Economul*“.

Dlul A. Ciura în *Abrud*. În numărul viitor, va ave loc; dar' în acesta nu s'a putut.

Dlul N. Agărbicianu. Afacerea d-tale se ține de administrațiune.

Dlul I. Popovici, *Giulița*. Vom cerca după trebă.

Dlul P. Bugar, *Pașad*. Dorința i-s-a împlini.

Dlul P. I. În numărul viitor își va lua răsplata.

Dlul G. B. În *Șicula*. Pe lângă multa noastră bunăvoință n'am putut face alta, decât cele zise.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrei Balteș**.
Proprietar: Pentru **T. L. Albini** sub sechestru = **Iosif Marschall**.

LOTERIE.

Tragerea din 18 Ianuarie n.

Budapesta: 3 77 75 46 12

Tragerea din 22 Ianuarie n.

Sibiu: 74 67 22 13 87

Subsemnatul dorește a cumpăra

O MOARĂ
(în Suhaci)

să tragă numai un cal și să se poată măcina cucuruz și grâu făină simplă.

Cine are o atare moară și voește a o vinde, sau eventual dacă se află un măiestru, care primește sub garanție, că o face de nou și se umble așa ușor să poată fi minată numai de un cal, acestia binevoească a mă avisa prin epi-tolă închisă despre condițiunile de vânzare sau întreprindere, precum și locul locuinței d-lor și posta ultimă, la adresa mea

Nicolae Popovici

in Luncași [179] 2-3

p. u. Teregova, (com. Caraș-Severin.)

LA ȚINTA

MEDITAȚIUNE POLITICĂ

DE

N. CRISTEA,

ASES. CONSISTOR.

se află de vânzare la Institutul Tipografic T. L. Albini în Sibiu.

Prețul 40 cr. plus 5 cr. porto postal.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

cu

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brode,

președinte al „Asociației române de agricultură din comitatul Sibiu”

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Kathreiner
CAFEA DE MALTA KNEIPP

Se capătă pretutind. - ½ Chilo 25 cr.

[3632] 3-12

Ce e
a lui Kathreiner
cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru familie și sănătate, care prin modul de fabricațiune a lui Kathreiner are plăcutul gust de cafea de boane și numai prin acesta, fără de celelalte avantagii, să deosebește această cafea de maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua - Kathreiner este cel mai gustos, sănătos și ieftin surrogat la cafeaua de boane. E un produs curat al naturii în boane întregi și se usează cu mare avantaj în locul celei măcinate,

în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontrolabile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri străine. Începând cu o terțialitate, se poto amesteca mai târziu cafea de boane cu cafea Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se dovedește ca un bun mijloc de consumat în institute publice și în sute de mii de familii. Și pură adică fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beutură gustosă.

Nici o gospodină conștientoasă sau mamă, nici un iubitoriu de cafea în genere, să nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua de maltă Kneipp. Numai să fie cu luare aminte la netrebnicile instalațiuni, prin cari publicul mare este expus înșelăciunii și să considere la cumpărare marca de pe pachetelo originale albe cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați să se fiți momiți! Veritabilul „Kathreiner” nu poate și nu-l pormis să se vândă cumpanit, sau în altfel de pachetații.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre incredințare, că furnizez numai marfa bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu prilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientiositatea executării.

Incredințând p. t. publicul pe deplin, ca atât la cassele nouă cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștientios mod toate comandelor, semnez în speranța unei clientele binevoitoare [2736] 6-6

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acorda și plătierea în rate.

Mileniu.

Mileniu.

Mileniu.

Din incidentul aniversării de 1000 de ani a existenței națiunii maghiare se va deschide în Maiu 1896 expoziția ce de 3 ani se aranziază cu spese enorme, cu care privilegiu se va muta din Austria o casă de export cu fabrică cu tot în Ungaria, fiindcă aici în ințelesul legilor nouă fabricile din nou clădite sânt scutite de dare. Din cauza mutării fabricii se vor desface deci imensele deposite pe mărfuri gata: Cuverte de pat, țoale de cai, paploane, tulpane de lână și stoffe de tot soiul, precum și ciasornice, instrumente musicale, saci etc. etc. cu prețuri atât de ieftine, încât

ori-și-cui îi va sta graiul de uimire și va admira neobicinuita ieftinetate.

[2835] 22—

Fiecare să folosească acest privilegiu pentru a cumpăra acum următoarele articole atât de bune și atât de ieftine cum nu s'a mai pomenit.

Mileniu.

Cuverte pentru pat și masă

țesute pe ambe fețele în cele mai admirabile mostre. Cuvertele de masă 150 ctm. pătrați, cuvertele de pat 2 metri lungi, 150 ctm. late, mai înainte prețul pro garnitură fl. 10.— acum pro bucată

Felul I. fl. 1.88 Felul II. fl. 2.42 Felul III. fl. 2.73

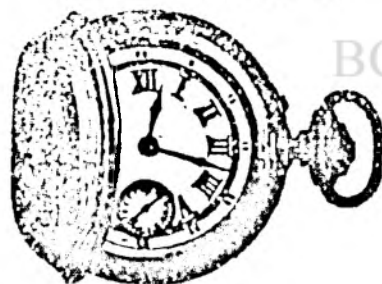
Mileniu.

Tuipane de iarnă

pentru dame, din lână fină și groasă de oaie, alpaca, cheviot și himalaya-double, calit. cea mai bună, prețuri scăzute acum

Felul I. 2/3 mari 48 cr. Felul II. 1/2 mari fl. 1.10 Felul III. 1/3 mari fl. 1.93 Himalaya 1/2 mari fl. 3.82

Mileniu.

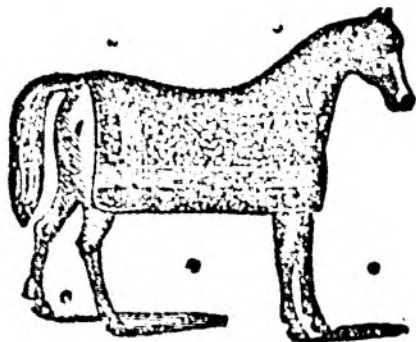

- fl. 2.50 Un orolo în Chicago remontoir de nikel cu arătător de secunde; mecanismul regulat
- fl. 3.50 Un orologiu prima remontoir de nikel, constr. minunată, foarte precis cu arătător de secunde.
- fl. 5.— Un orologiu remontoir cu 2 capace, din care unul sare, mecanismul precis regulat.
- fl. 6.— Un orologiu american goldine remontoir, fin aurit, cu anevioie se deoseleşte de adeverat, cu multe gravuri și regulat precis.
- fl. 6.— Un orologiu remontoir de argint, cu capace mult și fin gravat, regulat precis
- fl. 8.— Un orologiu remontoir de argint cu două capace, fin gravat, precis regulat.
- fl. 10.— Un orologiu anker-remontoir cu 3 capace, cu 15 rubine, precis umblând

MILENIU.

8000 bucăți

Țoale de iarnă pentru cai

admirabile, frumoase, trainice, acomodate pentru economie 180—190 ctm. lungi, 120—130 ctm. late, foarte groase, durabile, călduroase, aproape neruinabile, cu vârgi colorate și pompos confecționate. Singur materialul brut a costat mai mult decât acum țoalele gata. Prețuri scăzute pro buc.:

Calitatea I. țoale ptr economie fl. 1.64 Calitatea II țoale ptr trăsuri fl. 2.48 Calitatea III. țoale de gală fl. 2.98 Toale-double indoit de tari fl. 3.82

1 florin Bazarul mileniului **1 florin** fiecare buc. trimite toate celea la 1 fl. sau 2 coroane prin rambursă

1 năframă mare călduroasă, pentru dame, 2/4 mare cu cîm. 1 fl.	1 cort de ploaie imper-meabil, cu lîj frumos 1 fl.	1 vestiment gata de iarnă pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	3 părechi de strîmă într'o culoare sau frumos vîrșaji 1 fl.
6 ștergere calitate bună, caro chivite 1 fl.	1 pânzatură de masă albă, de demast sau colorată 1 fl.	6 servieto mari, albe sau colorate 1 fl.	1 jachetă pentru dame, călduroasă, cu broșure 1 fl.
Cușmă de iarnă din pelus de Persia, cu vata călduroasă 1 fl.	1 briciag cu 4 țiguri, cu aparat pentru scut. depunilor 1 fl.	4 cravate de mătăș, fiecare alta formă și colorate foarte fine 1 fl.	1 apar. de foc aprinde lîșugi cu lîșurală fulgerului 1 fl.
1 cămașă bărb. foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 brieleu tip englez veritabil, foarte acrușit 1 fl.	6 părechi de ciorapi, într'o culoare sau vîrșaji frumos 1 fl.	2 fesulice de calon, fin argintărite, formă frumoasă 1 fl.
1 cămașă fem. din pîm ori în cu lîșurală 1 fl.	1 oglindă de toaletă pentru aparat cu lîșurală 1 fl.	1 monră de cafea, construcția cea mai bună, durabilă 1 fl.	3 năframă de cap, călduroase, pentru iarnă, în toate colorile 1 fl.
3 cuște de masă din argint de Phönix veritabil, todeauna alb 1 fl.	12 lingurițe de cafea de argint veritabil de Phönix 1 fl.	1 lingură de șos supă, de argint veritabil de Phönix 1 fl.	3 sorturi de casă, model modern, de șpălat 1 fl.
1 orologiu de bronz punctual, cu garanție 1 fl.	1 lanț de orologiu de aur artificial cu acșătoare 1 fl.	1 inel de aur duble cu piatră 1 fl.	11 batiste cu margini colorate și chivite 1 fl.
1 covor de pat din stoff de jute dezin frumos, mare 1 fl.	1 ciarșaf mare și lat 1 fl.	1 manson de pele neagră, căptușit călduros 1 fl.	1 sort de lister, negru, cu Phönix foarte frumos 1 fl.
1 năframă de mătăș 1 cot de mare și în orice culoare 1 fl.	3 batiste de mătăș de Lion, multicolore 1 fl.	1 centie de cusut, de mătăș, cu recușite de cusut 1 fl.	6 furenițe franceze, de aur veritabil de Phönix, în veci alb 1 fl.
1 cheie de orologiu de argint veritabil cu fotografie 1 fl.	1 pieptar de lînă pentru domni și doamne 1 fl.	1 păr. nădragi de lînă (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.	6 linguri de argint veritabil de Phönix, în veci alb 1 fl.

Mileniu.

Paploane

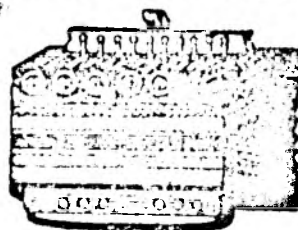
foarte fine, în drap, albastru, bordeaux, cu desemnuri și vârgi admirabile, complet de mari pentru ori-și-care pat, groase, calitate foarte durabilă, mai înainte prețul pro bucată fl. 5.— acum pro bucată

Calitatea I. fl. 1.79 Calitatea II. fl. 2.74 Calitatea III. fl. 3.56

Mileniu.

- Țoale pentru cai de strapață groase, mari, călduroase 160 centimetri și frumos lîvârgate fl. 1.10
- Rocuri de Canada groase și călduroase ptr domni și doamne fl. 1.56
- Cămăși normale de iarnă căldurose plisate fl. 1.—
- Pantaloni normali de iarnă călduroși plisați fl. —.95
- Stoffe din lînă de oaie în lățime dublă, 3 metri pentru un roc, pantaloni și giletă fl. 5.26

Mileniu.

Numai 2 fl.

Harmonică de concert

cu 12 clipe, acompaniament tremelo și bas, acordat curat melodios, montată fin și trainic, se poate cânta pe ea ori-ce piesă.

Felul I. fl. 2.— Felul II. fl. 4.— Felul III. fl. 6.—

Numai fl. 2.—

Următoarele

10 lucruri prețioase

- 1 orologiu de bronz precis umblând,
- 1 țigar spîț de spumă de mare.
- 1 port-țigare trainic,
- 1 aparat de foc pe vecie,
- 1 cravată de mătăș sau atlas,
- 1 ac pentru cravată cu petri,
- 1 țesută de nikel cu peniță,
- 1 briciag cu scobitor,
- 1 inel cu petri,
- 1 suvenir din Viena.

Toate aceste obiecte laolaltă costă numai 2 fl.

Deșteaptă-te!

Numai fl. 2.

costă un orologiu de deșteptare bine regulat, executat conform desemnului, în dnlap splendid de nikel, cu arătător de secundă și cu un clopot deșteptător ce sună foarte frumos, durabil lucrat, umblă și deșteaptă foarte punctual; e netăgăduit cel mai frumos și ieftin orologiu. Prețul scăzut numai fl. 2.— același deșteptător cu arătător mecanic de dată ce funcționează de sine în eternitate fl. 3.

10.000

Saci de bucate

admirabili din tarpauling, buni, groși, tari și bine cusuți, fiecare bucată e indoit de vrednică fiind de-o trănicie neruinabilă.

Sacii la 2 mărimi diferite:

110 ctm. lungi 46 ctm. lați 95 cr. 120 ctm. lungi 56 ctm. lați 40 cr.

Fiecare să-și cruțe plumănil și să-și cumpere pentru fl. 1.50

8 bucăți recușite de fumat:

- 1 pipă de lemn cu scurgere,
- 1 verge fină potrivită la ea,
- 1 jălcău de pele fin,
- 1 aparat de foc de buzunar, calitate neruinabilă,
- 1 țitoare de țigări,
- 1 sipcă de țigarete hig, spumă de mare,
- 1 excelentă pipă de casă scurtă,
- 1 vergea pe potriveală.

Toate împreună fl. 1.50.

Comandele se execută cu îngrijire și pe lângă rambursă, marfa care nu convine se schimbă, ori se returnează la cerere banii. Adresa:

Export și deposit general a fabricii de țoale și mărfuri de lână
I. FEKETE, Viena, V., Rüdiger-gasse Nr. 113.